

Dumondas e respostas

Portal da datas OGD dal chantun Grischun

Dumondas generalas

Tge è open government data?

Open government data (OGD) èn effectivs da datas da l'administraziun publica che vegnan rendids accessibels libramain a la publicitad. Las datas stattan a disposiziun en formats averts e legibels d'ina maschina e pon vegnir utilisadas, elavuradas e derasadas vinavant gratuitamain, senza restricziuns tecnicas u giuridicas. La premissa è, che nagins interess degns da vegnir protegids na s'opponian a quai.

Per che datas administrativas valian sco open government data, ston ellas ademplir tschertas pretensiuns:

- **Licenziament avert:** Las datas ston vegnir publitgadas sut ina licenza averta che permetta da las utilisar, derasar ed elavurar senza restricziuns.
- **Legibladad d'ina maschina:** Las datas duessan esser avant maun en formats structurads e standardisads per facilitar lur elavuraziun automatica.
- **Access liber e gratuit:** Nagins obstachels finanzials, tecnicos u administrativs na dastgan impedir l'access a las datas.
- **Originalitad ed actualitad:** Las datas duain sche pussaivel derivar da la funtauna primara e vegnir actualisadas regularmain per garantir lur relevanza.
- **Cumplettadad:** Las datas messas a disposiziun duessan esser uschè cumplexsivas sco pussaivel, per ch'ina utilisaziun raschunaivla saja pussaivla senza largias essenzialas.

Tge niz han OGD?

Per la societad civila signifitgan OGD dapli trasparenza. Sche OGD vegnan messas a disposiziun, survegnan la populaziun, NGOs ed ulteriuras gruppas d'interess da la societad civila ina invista directa da datas statalas e pon uschia chapir meglier ils acts administrativs. Quai rinforza la confidenza en las instituziuns statalas e permetta da furmar l'atgna opiniun sin basa da fatgs e da datas.

Las collavuraturas ed ils collavuraturs da las medias profitan dad OGD, perquai ch'ellas ed els survegnan in access simpel ad ina vasta paletta da datas administrativas, che pon vegnir duvradas per lur retschertgas.

Per l'economia pon OGD esser ina funtauna per innovaziuns. Interpresas, start-ups sco er sviluppadras e sviluppaders pon utilisar OGD per sviluppar novas applicaziuns u novs servetschs.

Er la politica profita dad OGD, perquai che las OGD pon vegnir consultadas per elavurar decisiuns.

Betg sco ultim gidan OGD ad augmentar l'effizienz en l'administraziun chantunala. Dumondas en connex cun datas pon vegnir elavuradas pli svelt e duplicitats sa laschan evitar. In element central è qua il princip dad once-only. En l'avegnir na duain las datas betg pli vegnir tgradas parallelamain tar differents uffizis, mabain en il cas ideal mo pli tar in post da servetsch competent. Quai reducescha redundanzas, diminuescha la lavur administrativa e meglierescha la qualidad da las datas. A medem temp po il chantun rimnar experientschas preziasas tras l'introducziun dad OGD, per sviluppar ina strategia da datas persistente e progressiva.

Dumondas davart il portal da datas

Tge è il nov portal da datas OGD dal Grischun?

Il portal da datas OGD dal chantun Grischun è il nov portal da datas da l'administraziun chantunala. Là vegnan publitgadas e rendidas accessiblas libramain datas administrativas betg sensibilas, che pon vegnir legidas d'ina maschina.

La finamira dal portal da datas è en emprima lingia quella, da facilitar la tschertga e l'utilisaziun da datas administrativas avertas. In catalog da metadatas central enumerescha tut las unitads da datas OGD da l'administraziun chantunala. Questas datas pon vegnir retratgas directamain sur la plattafurma.

Plinavant porscha il portal da datas la pussaivladad da render accessiblas infurmaziuns relevantas a la vasta publicidad a maun da visualisaziuns e da dashboards. In ulteriur avantatg è, ch'er las utilisadras ed ils utilisaders pon generar atgnas visualisaziuns directamain sin il portal da datas ed integrar talas sin lur paginas d'internet u las utilisar en lur applicaziuns.

Pertge lantscha il chantun Grischun quest portal da datas?

En il rom da la «Strategia Administraziun digitala Grischun 2024–2028» ha la Regenza stgaffi – cun la Lescha davart l'Administraziun digitala dal Grischun – la basa giuridica per introducir OGD. Per realisar questa finamira strategica è vegnida concludida la mesira S11a. Questa mesira prevesa d'installar in portal da datas OGD, sin il qual datas administrativas betg sensibilas vegnan publitgadas en moda centrala en ina furma ch'è legibla da maschinas.

Remplazza il portal da datas OGD il portal da statistica (statistik.gr.ch)?

Na, il portal da datas OGD n'è betg il medem sco il portal da statistica. Sin il portal da statistica vegnan publitgadas mo datas statisticas che ston ademplir pretensiuns da qualidad e da fidaivladad bler pli autas. Avant la publicaziun percurran las datas statisticas differents process da controlla da qualidad. Responsabla per l'observanza da quests standards è la partiziun «Datas e statistica» da l'Uffizi per economia e turissem (UET).

Cuntrari a quai vegnan OGD savens publitgadas en lur furma oriunda nunelavurada, senza examinaziun cumplexsiva u senza contextualisaziun. La responsabladad per tractar questas datas cun quità han pia las utilisadras ed ils utilisaders sezs.

A partir da cura stat il portal da datas OGD a disposiziun?

Il portal da datas è disponibel a partir d'immediat sut <https://data.gr.ch>.

Co vai vinavant?

Ils proxims onns vegnan ils posts da servetsch dal chantun colliads pass per pass cun il portal da datas e la purschida dad OGD vegn extendida cuntinuadamain cun lur datas. A medem temp duai vegnir stgaffida en il chantun Grischun ina cuminanza activa dad OGD, che stat en stretg contact cun l'administraziun chantunala. La finamira è quella, d'integrar las utilisadras ed ils utilisaders da las datas activamain en l'ulteriur svilup da la purschida dad OGD, per che las datas disponiblas correspundian il meglier pussaivel a lur basegns.

Dumondas davart la purschida da datas

Tge datas èn disponiblas sin il portal da datas?

Al cumenzament porscha il portal da datas ina basa da datas chantunalas, tranter auter unitads da datas davart il turissem e davart la populaziun sco er geodatas davart las vischnancas e davart las regions dal chantun. La purschida da datas vegn extendida cuntinuadamain, ed unitads da datas supplementaras sco er novs secturs tematics vegnan agiuntads pass per pass.

Tgi dastga publitgar datas sin il portal da datas?

Actualmain è la publicaziun sin il portal da datas OGD resalvada a posts da servetsch ed ad instituziuns dal chantun.

En tge formats stattan las datas a disposiziun?

Tut las datas èn disponiblas en formats averts e legibels d'ina maschina, uschia ch'ellas pon vegnir utilisadas senza software proprietara. Sin la plattafurma stattan a disposiziun ils formats exportabels CSV, Excel, JSON e Parquet. Las geodatas pon ultra da quai vegnir chargiadas giu en ils formats GeoJSON, Shapefile, KML, FlatGeoBuf (FGB) e GPX.

Dumondas davart l'utilisaziun

Co survegn ins access a las datas?

L'access ha lieu directamain sur il portal da datas (data.gr.ch). Sur ina surfatscha simpla d'applitgar pon las utilisadras ed ils utilisaders retschertgar il catalog da datas cun agid d'ina funcziun da tschertga sustegnida da la AI, filtrar unitads da datas tenor temas u tenor chavazzins, far atgnas visualisaziuns u directamain chargiar giu las datas.

A persunas tecnicamain versadas stattan plinavant a disposiziun interfatschas da programmaziun (APIs). Sur quellas pon las datas vegnir consultadas en moda automatisada ed integradas directamain en atgnas applicaziuns.

Tgi dastga utilizar las datas?

Tut las persunas ed organisaziuns dastgan utilizar las datas publitgadas. I n'è betg necessari da sa registrar sin la plattafurma.

È l'utilisaziun da las datas gratuita?

Gea, las datas pon vegnir chargiadas giu, analisadas, cundivididas ed utilisadas gratuitamain.

Co dastgan las datas vegnir duvradas?

Las cundiziuns d'utilisaziun sa drizzan tenor la licenza che vala per l'unitad da datas respectiva. Il chantun Grischun utilisescha las [licenzas avertas da la Confederaziun](#) sco er las [licenzas da Creative Commons](#).

Tge licenza ch'ina unitad da datas ha, vegn fixà da las proprietarias e dals proprietaris da las datas respectivas. Las metadatas da mintga unitad da datas mussan, tge licenza che vala en il cas concret. Là èn er inditgadas eventualas restricziuns d'utilisaziun.

Dumondas davart l'organisaziun

Tgi è responsabel per la gestiun dal portal da datas?

La gestiun tecnica dal portal da datas vegn garantida da la firma [Opendatasoft SAS](#) a Paris. Per la gestiun dal cuntegn e per l'ulteriur svilup dal portal da datas è responsabla la partiziun [Dadas e statistica da l'Uffizi per economia e turissem](#).

Nua pon ins s'annunziar en cas da dumondas?

En cas d'ulteriuras dumondas davart il project u davart la plattafurma ans pudais Vus gugent contactar per e-mail ad opendata@awt.gr.ch u per telefon sut **+41 81 257 23 42**.